

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА
СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ТА ФІЛОСОФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 4 АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА

Освітньо-професійна програма:	СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ПРАВОЗНАВСТВО)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка

Рівне – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Асистентська практика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Левдер Андрій Іванович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії, теорії держави і права та філософії

Протокол № 1 від «29» 09 2023 року

Завідувач кафедри Лопецька Н.М. (Лопецька Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Гарант освітньої програми Лопецька Н.М. (Лопецька Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету географії, історії та туризму

Протокол № 1 від «29» 09 2023 року

Голова Таруца Т.І. (Таруца Т.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Левдер А. І., 2023 рік
© Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2023 рік

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язковий освітній компонент		
	Спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)	Рік підготовки:		
		2-й	2-й	
	Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Історія та правознавство)»	Семестр		
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)			
		Самостійна робота		
		90 год.	90 год.	
		Вид контролю: залік		

2. МЕТА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Асистентська практика є складовою частиною освітнього процесу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, обов'язковим компонентом підготовки здобувачів, що забезпечується поєднанням теоретичної підготовки з практикою. Асистентська практика сприяє виявленню здібностей здобувачів до педагогічної діяльності та формуванню психологічної готовності до входження у професію.

Метою практики є забезпечити розвиток професійно-педагогічних компетентностей майбутніх викладачів проводити викладацьку роботу у закладах фахової передвищої та вищої освіти відповідно для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Цей розвиток охоплює поглиблення і закріплення знань здобувачів вищої освіти з питань форм здійснення і організації навчального процесу в сучасних умовах; його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять; застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку для спеціальностей фахового напрямку.

Відповідно до змісту асистентської практики здобувачів вищої освіти розробляє конспект лекційного та практичного заняття, запланований для проведення під час практики. Визначається вид лекції (вступна, оглядова, тематична, заключна). Розробляються підходи до застосування проблемних ситуацій.

На певний час здобувач вищої освіти змінює роль: від слухача до викладача-лектора, що надає змогу самому оцінити складність науково-педагогічної праці.

Під час практики здобувач вищої освіти отримують нові знання, уміння і навички в основному при проведенні конкретних лекційних та практичних занять під керівництвом провідних педагогічних, науково-педагогічних працівників.

Завдання практики:

1. Розвиток професійних умінь педагогічної діяльності викладача шляхом залучення здобувачів вищої освіти до виконання різних форм навчально-виховної роботи у закладах фахової передвищої та вищої освіти, що охоплює:
 - знайомство практикантів з формами та методами викладання дисциплін циклових комісій, кафедр, практичне оволодіння ними;
 - формування вмінь критично оцінювати лекції та семінарські заняття колег і робити на їх основі висновки щодо організації власної викладацької роботи;
 - виховання у практикантів творчого підходу до наукової праці, формування потреби у самовихованні та підвищенні своєї кваліфікації.
2. Формування умінь планувати та організовувати навчально-методичну роботу викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу), що охоплює:
 - виховання у здобувачів вищої освіти творчого підходу до навчально-методичної роботи;
 - здобуття здобувачами вищої освіти професійних якостей майбутнього викладача - вміння готувати лекційний матеріал з використанням останніх наробок в сфері ІТ-технологій, чітко

доступно логічно і послідовно викладати цей матеріал здобувачам, керувати аудиторією тощо. Чітка організація забезпечує реалізацію мети та завдань асистентської практики.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

Фахові компетентності:

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності предметних спеціальностей

ПК5. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ПК7. Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.

ПК9. Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти.

Місце проходження практики. Асистенти мають бути орієнтовані на проходження практики у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження «Асистентська практика» є опанування таких навчальних дисциплін освітньо-професійної програми:

ОК 1 Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність

ОК 8 Методика викладання історичних дисциплін

ОК 10 Методологія історії

ОК 13 Організація та управління освітнім процесом: регіональний аспект

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Програмні результати навчання

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

ПРН10. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії

результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот.

ПРН14. Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ.

До захисту практики здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня потрібні наступні документи:

- індивідуальний звіт проходження практики;
- план-конспекти проведених занять;
- щоденник;
- документи для кафедри історії, теорії держави і права та філософії.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня, які не виконали індивідуальний план проходження практики, до її захисту не допускаються.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано зобов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання практики	Кількість набраних балів	За 5-ти бальною шкалою	за ECTS	Рівень компетентності
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту глибоко обґрунтовані і логічні; звіт має якісне оформлення; під час захисту звіту студент аргументовано доводить набуття ним практичних навичок, передбачених	90..100	5	A	Високий (творчий)

програмою практики				
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту достатньо обґрунтовані; незначне порушення послідовності; прийнятне зовнішнє оформлення; захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних умінь, передбачених програмою практики	82...89	4	B	Достатній (конструктивно-варіативний)
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; але має незначні недоліки, основні положення звіту обґрунтовані; задовільне зовнішнє оформлення звіту; захист звіту дозволяє виявити наявність практичних умінь, передбачених програмою практики, незначні недоліки, які при цьому спостерігаються, студент виправляє сам	74...81		C	
Студент повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми, але має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; захист звіту з незначними недоліками, які студент усуває з допомогою викладача	64...73	3	D	Середній (репродуктивний)
Студент повністю виконав програму практики; звіт має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту не дозволяє в повній мірі виявити практичні навички, передбачені програмою практики	60...63		E	
Студент виконав більше 50% програми практики; звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту показує, що студент не набув достатніх практичних навичок, передбачених програмою практики	35...59	2	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)
Студент виконав менше 50% програми практики і представив звіт незадовільного змісту і якості оформлення; захист звіту показує відсутність практичних навичок, передбачених програмою практики	1...34		F	

6. ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці керівника практики.

Захист практики оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Здобувачу вищої освіти другого (магістерського) рівня, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право повторного її проходження та захисту у встановленому

порядку.

Матеріали практики зберігаються на кафедрі упродовж поточного навчального року згідно номенклатури.

Індивідуальні звіти здобувачів-практикантів є основним звітним документом практиканта. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту затверджується загальна оцінка практики.

Індивідуальний звіт містить:

- щоденник, який фіксує всі форми щоденної роботи під час практики;
- тексти лекцій, які прочитав практикант, із рецензією керівника практики;
- методичні розробки відповідних практичних занять;
- Звіт щодо виконання індивідуального плану роботи практиканта;
- рекомендації про вдосконалення практики.

Щоденник практики є документом первинної звітності в якому відображаються виконані практикантом види робіт та час їх виконання. Щоденник заповнюється практикантом особисто та щоденно (крім вихідних днів). Керівник практики здійснює постійний контроль за веденням щоденника практики і не рідше одного разу в тиждень своїм підписом засвідчує достовірність записів практиканта. Записи внесені практикантом до щоденника та засвідчені підписом керівника практики є підставою для складання звіту про роботу, яку виконано під час практики.

Практика включає чотири етапи:

- підготовчий,
- початковий,
- основний,
- заключний.

Підготовка до проведення практики розпочинається на лекційних, семінарських та практичних заняттях.

На початковому етапі практикант:

- з'ясовує функції, мету, завдання практики;
- складає індивідуальний план проходження практики;
- ознайомлюється з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою циклової комісії, кафедри, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу у закладах фахової передвищої та вищої освіти та основами методики викладання і педагогічної майстерності;

- відвідує заняття керівника практики;

- укладає розгорнуті план-конспекти занять, обговорює їх з науковим керівником;

готує необхідні методичні та дидактичні матеріали для проведення занять.

На основному етапі практики практикант:

- проводить на належному методичному рівні заняття відповідно плану;
- організовує та проводить консультації для здобувачів;
- приймає активну участь у засіданнях циклових комісій, кафедр.

На заключному етапі практикант:

- готує звітні матеріали проходження практики;
- звітує безпосередньому керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;
- захищає результати практики у встановленому порядку.

Індивідуальний план проходження практики відображає заплановані організаційні,

практичні та звітні заходи. У плані вказується терміни проведення заходів та робляться відмітки про їх виконання власноруч.

Під час проходження практики здійснюється контроль виконання індивідуального плану як безпосереднім керівником, так й завідувачем кафедри.

Після завершення проходження практики практикант складає та подає погоджений із безпосереднім керівником звіт.

Звіт про проходження практики має містити відомості про виконання індивідуального плану практиканта; план-конспекти та методичні розробки занять. Матеріали практики необхідно переплести або здати в окремій папці.

Структура практики	К-сть годин
Ознайомлення з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою циклової комісії, кафедри, з системою навчально-методичної документації циклової комісії, кафедри	6
Складання індивідуального плану проходження практики та узгодження його з науковим керівником	2
Вивчення досвіду викладання психолого-педагогічних дисциплін під час відвідування аудиторних занять викладачів циклової комісії, кафедри	6
Участь в підготовці критеріїв оцінювання якості різних видів робіт студентів в межах поточних навчальних курсів керівника практики.	2
Ознайомлення із літературою та методичними розробками з навчального курсу згідно програми татематичного плану предмета.	10
Підготовка плану-конспекту лекційного заняття та затвердження його у керівника практики	10
Підготовка плану-конспекту семінарського/ практичного заняття та затвердження його у керівника практики	10
Самостійне проведення лекційних та практичних занять із студентами згідно із індивідуальним графіком. Самоаналіз.	5
Проведення професійно-спрямованої виховної справи за темою дослідження здобувача.	10
Консультативна робота зі здобувачами	5
Проведення психолого-педагогічного дослідження з метою вивчення психологічних вікових та індивідуальних особливостей здобувачів групи	5
Індивідуальне завдання здобувача у руслі теми кваліфікаційного дослідження.	5
Підготовка звітної документації про проходження практики.	10
Разом за семестр:	90 год.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Ознайомлення з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу циклової комісії, кафедри, факультету, з нормативно-правовими актами, що регламентують організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої та вищої освіти;	10	10
2	Ознайомлення з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою циклової комісії, кафедри, з системою навчально-методичної документації циклової комісії, кафедри	10	10
3	Ознайомлення із літературою та методичними розробками з навчального курсу згідно програми та тематичного плану предмета.	10	10
4	Підготовка плану-конспекту лекційного заняття та затвердження його у керівника практики.	20	5
5	Підготовка плану-конспекту семінарського / практичного заняття та затвердження його у керівника практики.		
6	Самостійне проведення лекційних та практичних занять із здобувачами згідно із індивідуальним графіком. Самоаналіз.	20	5
7	Проведення професійно-спрямованої виховної справи за темою Дослідження.	20	20
8	Консультативна робота зі здобувачами.		
Разом:		90	90

Індивідуальні завдання

1. Складання індивідуального плану проходження практики та узгодження його з науковим керівником.
2. Вивчення досвіду викладання психолого-педагогічних дисциплін під час відвідування аудиторних занять викладачів циклової комісії, кафедри.
3. Участь в підготовці критеріїв оцінювання якості різних видів робіт здобувачів в межах поточних навчальних курсів керівника практики.
4. Проведення психолого-педагогічного дослідження з метою вивчення психологічних вікових та індивідуальних особливостей здобувачів групи.
5. Виконання індивідуального завдання здобувачів вищої освіти у руслі теми магістерського дослідження.
6. Підготовка звітної документації про проходження практики.

7 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Педагогіка вищої освіти України: Історія. / Алексюк А.М. Київ : Либідь, 1998. 558 с.
2. Педагогіка вищої школи: підручник / В.П.Андрущенко, І.Д.Бех, І.С.Волощук, О.В.Глузман, Н.В.Гузій, Н.М. Дем'яненко, Н.О. Дівінська, М.Б.Євтух, С.А.Калашнікова, О.А.Комар; Ін-т вищ. освіти АПН України. Київ : Пед. думка, 2009. 256 с.
3. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / І.О.Бартенева, І.М.Богданова, І.М.Бужина, І.Дідусь, М.С.Дмитрієва; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. Одеса, 344 с.
4. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій / В.П. Головенкін. Київ : КПІ, 2007.
5. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. / Гура О.І. Київ : Центр навч. літ., 2005. 224 с.
6. Педагогіка вищої школи: Модул. лекц.-практ. курс / О.М.Ельбрехт; Європ. ун-т. Київ, 2005.80 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н.Курлянд, Р.І.Хмельюк, А.В.Семенова, О.Бартенева, І.М. Богданова. - 3-є вид., переробл., доповн. Київ : Знання, 2007. 495 с.
8. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / В.В.Кудіна, М.І.Соловей, Є.С.Спіцин. - 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ: Ленвіт, 2007. 194 с.
9. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А.І. Кузьмінський. Київ: Знання, 2005. 486 с.
10. Педагогіка вищої школи: Навч.-метод. посіб. / Г.П.Васянович; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. Каф. педагогіки. Львів : «Ліга-прес», 2000. 100 с.
11. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посіб. / О.Г.Мороз, О.С.Падалка, В.І.Юрченко; Ред.: О.Г.Мороз; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова, Ін-т вищ. освіти АПН України. Київ, 2003. 267 с.
12. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій для магістрів / М.І.Приходько; Запоріж. держ. ун-т. Запоріжжя, 2001. 97 с.
13. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / М.М.Фіцула. Київ : Академвидав, 2010.456 с.
14. Основи педагогіки вищої школи України: Навч. посіб. / В.М.Вакуленко. - Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В.Даля, 2001. 243 с.
15. Основи педагогіки вищої школи: Метод. посіб. для студ. магістратури / С.С.Вітвіцька; Наук.-метод. центр вищ. освіти, Житомир. держ. пед. ун-т ім. І.Франка. Житомир, 228 с.
16. Основи педагогіки та психології ВШ в Україні: Навч. посіб. для викл. та асп. вузів./ Галузинський В.М., Євтух М.Б. Київ : ШТЕЛ, 1995. 168 с.
17. Основи педагогіки вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О.Салов; Нац. гірн. ун-т. Д., 2003. 183 с.
18. Український педагогічний словник/ Гончаренко С.У. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

Допоміжна

19. Добровська Л.М. Електронний навчально-методичний комплекс як засіб пізнання організації навчання в технічних ВНЗ / Л. М. Добровська // *Педагогіка і психологія*. Вісник АПН України: науково-теорет. та інформац. журнал Академії пед. наук України. – 2011. – № 3. – С.32–41
20. Методичні рекомендації з питань організації практики студентів та складання робочих програм практики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» [Текст] / Уклад.: Н. М.Лапенко, І.Л. Співак, І.В. Федоренко, О.М. Шаповалова; за заг. ред. П. М. Яблонського. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 29
21. Методичні рекомендації по проведенню педагогічної (асистентської) практики

для студентів факультету соціології та психології / Уклад.: О.М. Власова, К. М. Корж, Київ, КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001, 12с.

22. Педагогічна (асистентська) практика: програма та методичні рекомендації до виконання для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти / уклад. Л. І. Григорова-Беренда, С. А. Касьян. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 52 с.

23. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України – електронний ресурс/ http://kpi.ua/document_practice